

Список використаної літератури

1. Лернер В. Л., Дерябина Г. И., Филаткин А. С., Платонова Я. В. Теоретическое обоснование включения средств карате в коррекцию и развитие компонентов координационных способностей детей с нарушением слуха. *Наука и спорт: современные тенденции*. Т. 8. №1. 2020. С. 128-134
2. Назаренко Л. Д. Влияние точности выполнения движений на эффективность их усвоения школьниками младшего возраста. *Физическая культура: воспитание, образование, тренировка*. 2004. № 6. С. 47-50.
3. Пашков И. Н., Ровный А. С. Современные представления о методике развития координационных способностей в тхэквондо. Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях. *Сборник статей XI международной научной конференции*. Белгород – Харьков – Красноярск: ХДАФК, 2015. С. 119-121.
4. Степанов, С.В. Единоборства как средство развития личности. Екатеринбург: ООО Универсальная Типография «Альфа Принт», 2018. 649 с.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ ЯК ЗАСІБ ПРЕВЕНЦІЇ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ТА ФОРМУВАННЯ В НИХ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК

Денищук В. В., Кривко Н. В.

Рівненський державний гуманітарний університет

Анотація. У статті акцентовано увагу на сутності проблеми девіантної поведінки молодших школярів. Вирізнено фізкультуру і спорт як ефективний засіб превенції девіантної поведінки молодших школярів та формування в них соціальних навичок. Представлено циклограму проведення фізкультурно-спортивного проекту «Мала спартакіада».

Вступ. У психолого-педагогічних науках проблема девіантності є однією з найскладніших. Актуальність її полягає в тому, що з кожним роком простежується тенденція до збільшення числа дітей з відхиленнями в поведінці. Сутність девіантної поведінки полягає в тому, що така поведінка завжди формується на основі невідповідності поведінки і діяльності особистості нормам, правилам і стандартам, прийнятим у суспільстві чи в конкретній соціальній групі [2]. У більшості випадків вона носить руйнівний характер, індивідуально-типологічні, вікові та гендерні особливості її прояву, викликає реакцію

засудження і негативну оцінку оточуючих, супроводжується не тільки соціальною та психологічною дезадаптацією, а й особистісною деструкцією [3].

Мета і завдання дослідження – схарактеризувати сутність проблеми девіантної поведінки молодших школярів; вирізнити ефективний засіб превенції девіантної поведінки молодших школярів та формування в них соціальних навичок; здійснити опис циклограми упровадження фізкультурно-спортивного проєкту «Мала спартакіада» в практику роботи початкової школи.

Методи дослідження – теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури; спостереження, порівняння, аналіз.

Результати дослідження та їх обговорення. Одним із шляхів вирішення проблеми превенції девіантної поведінки молодших школярів та формування в них соціальних навичок є формування в такій категорії вихованців постійного позитивного ставлення до систематичних занять фізичною культурою і спортом. Успішність вирішення цього питання багато в чому залежить від того, наскільки ці діти будуть зацікавлені і задоволені цими заняттями – що загалом є основою формування у них мотивації до занять фізкультурою та спортом, дотримуватися здорового способу життя і набувати соціальних навичок поведінки.

На нашу думку, розвиток соціально значущих навичок у молодших школярів з проявами девіантної поведінки засобами фізкультури і спорту - необхідний процес створення « умов для повноцінного життя. А якщо учень повноцінно живе, реалізуючи себе і вирішуючи соціально значущі завдання, то у нього буде набагато більше можливостей досягти в дорослому житті вагомих життєвих результатів, бути затребуваним у суспільстві» [1].

Тому мета нашої дослідно-експериментальної роботи полягала у створенні необхідних умов для досягнення молодшими школярами необхідного для життя в суспільстві соціального досвіду і формування прийнятої у суспільстві системи цінностей, створення умов для багатогранного розвитку і соціалізації кожного учня у вільний від навчання час. Серед розмаїття форм і методів фізкультурно-спортивної роботи, спрямованих на превенцію девіантної поведінки та формування соціальних навичок, ми виділили проєктування, оскільки «проєктування – це спосіб освоєння й перетворення дійсності, що відрізняється необхідністю діяти в умовах неповної інформації, вибору альтернативних засобів системного розгляду об’єктів і процесів» [2].

Залучаючи молодших школярів, схильних до прояву девіантної поведінкою до проєктування, ми враховували, що незначна їх частина, а саме 2 з 26 мають достатню рухову

активність для зміцнення здоров'я, для 4 вихованців характерна помірна зайнятість спортом, для 6 – низька зайнятість спортом та недостатня рухова активність. З них 3 дітей жодного разу не використовувала фізкультуру та спорт для активного проведення свого вільного часу.

З метою превенції девіантної поведінки у молодших школярів та формування в них соціальних навичок на базі ЗОШ I-III ступенів №26 м.Рівне Рівненської міської ради та Гощанської ЗОШ I-III ступенів №1 ми організували педагогічний експеримент, залучивши молодших школярів до участі у фізкультурно-спортивному проєкті «Мала спартакіада». Проєкт розроблений з урахуванням умов навчання в початковій школі, усталених шкільних традицій, кількості дітей, схильних до прояву девіантної поведінки. Зміст проєкту представлено комплексом спортивних змагань, свят, фізкультурно-оздоровчих заходів, що проводяться як в урочний, так і в позаурочний час, згрупованих за сезонними циклами.

Осінній цикл:

- Змагання із загальної фізичної підготовки «Старти надій» - вересень;
- Конкурс силачів, присвячений Дню Козацтва - жовтень;
- Свято «Спорт для всіх» - листопад.

Зимовий цикл:

- Оздоровчий фітнес «У здоровому тілі – здоровий дух» – грудень;
- Конкурс-презентація «Зимові розваги українців» – січень;
- Естафета рухливих ігор на свіжому повітрі – лютий.

Весняний цикл:

- Танцювальний марафон - березень;
- День Здоров'я «Сильні тілом і духом» - квітень;
- Малі олімпійські ігри - травень.

Кожна форма виховної роботи вибудовується за окремою технологією, в формі яскравого свята, що викликає глибокий емоційний відгук у школярів, сприяє створенню позитивного емоційного фону в колективі класу та школи, виникненню почуття задоволеності. За підсумками спортивних змагань, конкурсів, естафет учні нагороджувалися призами та грамотами, спортивною атрибутикою, буклетами, що стимулювало їх до подальшого вдосконалення і систематичних занять фізкультурою та спортом. Готуючись до кожного циклу спартакіади, молодші школярі вчиться долати труднощі: перемагаючи - не зупинятися на досягнутому, програвши - аналізувати поразку, поважати перемогу суперника.

Участь школярів, схильних до прояву девіантної поведінки, в проєкті:

- сприяло зниженню рівня їх тривожності і агресивності, а також поглибленню знань про соціально схвалювані норми поведінки [5];

- забезпечило стабілізацію їх емоційно-вольової сфери та научіння позитивному вирішенню проблеми пошуку способів розваги і проведення вільного часу, що своєю чергою сприяло збереженню соціально-психологічної стійкості в конфліктних ситуаціях.

Висновки. Отже, фізкультура і спорт є важливим засобом превенції девіантної поведінки молодших школярів та формування в них соціальних навичок. Створення ситуації успіху створює сприятливі умови для формування у молодших школярів позитивного ставлення до занять фізкультурою та спортом, до відновлення їх фізичного та психічного здоров'я, мотивувало на здоровий спосіб життя та бажання вдосконалювати свої фізичні можливості, а також слугують додатковим об'єднуючим і згуртовуючим чинником колективу початкової школи.

Список використаної літератури

1. Евладова Е.Б. Внеурочная деятельность. Е.Б. Евладова // Воспитание школьников. - 2012. - №3. - С. 15-26.
2. Лопатин М. Ю. Девиантное (отклоняющееся) поведение. – Режим доступу: <http://www.nauka-pravo.org/m/articles/view/>
3. Оржеховська В., Федорченко Т. Профілактика девіантної поведінки неповнолітніх. Навч. посіб. Черкаси. Вид. Чабаненко Ю., 2009. 376 с.
4. Пасічняк Л.В. Проектування та реалізація програм спортивної анімації у місцях масового відпочинку населення. Дис...канд. пед. н., К. - 2017. - 208 с.
5. Подолання поведінкових порушень у дітей молодшого шкільного віку. - Режим доступу: <https://urok.1sept.ru/статьи/647574/>:

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЮНАКІВ СТАРШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ВПРАВ АТЛЕТИЗМУ

Дідик Т. М., Межвинський А. С.

Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського

Анотація. В статті розглядаються питання застосування вправ атлетизму на уроках фізичної культури для розвитку фізичних здібностей і підвищення рівня підготовленості учнів старшого шкільного віку, а також використання якісної оцінки показників фізичної підготовленості з метою застосування індивідуального підходу у відповідності з рівнем розвитку фізичних здібностей.